

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 30.5.2013
Sayı: 1015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kimyasal Gösteri Kontrol Ajanlarının Kamu Kurumları Tarafından İthalatının ve Kullanımının Yasaklanmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 30.5.2013

Saygılarımla,

Umut ORAN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	-Sağlık, Aile, Gençlik ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	işleri			
Tarih:	13 Haziran 2013	E.Ş.:	2/1601	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gi. Sek.Yrd.	En.Sak.
	16	Oran	No.	Oran
TBMM BAŞKANI				

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİD.
31 Mayıs 2013
Numara:

T B M M
YÖTÜRME VE ARIV HIZIA. BASKANLIGI
31 Mayıs 2013
No: 216348

GENEL GEREKÇE

Etken maddesi "2-chlorobenzylidene malononitrile", "Capsicumannum", "o-chlorobenzylidenemalononitrile" veya benzeri olan, kimyasal gösteri kontrol ajanlarının bu maddelere maruz kalanlar üzerinde katarakt, glokom, reaktif havayolu disfonksiyon sendromu, astım, astım atağı başlangıcı, alerjik dermatit, kalp yetmezliği, serebral kanama, karaciğer toksisitesi gibi rahatsızlıklara yol açtığı, hatta ölümlere sebebiyet verdiği bilinmektedir.

Avrupa İşkencenin ve Kötü Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT) raporları ile de bu zararlı etkiler sabittir. Komite Malta'ya yapılan 2001 tarihli ziyaret sonucunda, biber gazının gözaltı ve tutma merkezlerinde kapalı kurumlarda tutulan ve zaten kontrol altında olan kişilere karşı kullanılmayacağını belirtmiş, 2007 yılındaysa biber gazının potansiyel olarak tehlikeli bir madde olduğu ve kapalı alanlarda kullanılmaması gerektiği, açık havada kullanılması konusunda da CPT'nin çekinceleri olduğu, açık havada ise istisnai olarak kullanılması ve bu durumda kişilerin korunmasına yönelik güvencelerin (örneğin biber gazına maruz kalan kişilerin derhal sağlık muayenesinden geçirilmesi ve bu kişilere antidot (panzehir) sağlanması vs.) kabul edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ise örneğin 10 Temmuz 2012 tarihli Ali Güneş – Türkiye'ye karşı davasında vermiş olduğu kararda bu ilkelere atıfta bulunarak, bu kimyasal silahların kontrol altına alınmış bulunan şahıslara karşı kullanılmayacağını belirtmiş, biber gazının ancak biber gazı kullanımına ilişkin açık bir yönetmeliğin varlığı halinde kullanılabileceğini, bu yönetmelikte de biber gazının hangi hallerde kullanılabilceğinin, gazın kapalı ve güvenli ortamlarda kullanılmayacağını, biber gazına maruz kalanların acil tıbbi destek alma haklarının, bu gazı kullanan personelin eğitim ve kabiliyet durumları ile bu gazın kullanımından sonra yapılacak denetimin mekanizmalarının tüm açıklığı ile tanınmasını talep etmiştir.

Anayasamızın 56. Maddesi uyarınca devlet herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içerisinde sürdürmesini sağlamak yükümlülüğü altındadır. Yine devletin bu hakkı ihlal etme, vatandaşların yaşam haklarına, fiziki ve bedensel bütünlüklerine zarar verme hakkı da bulunmamaktadır.

Bu tarihe kadar uygulamada bu koşulların hiçbirisine dikkat edilmemiş, insan sağlığı üzerinde kalıcı etkileri bulunan kimyasal gösteri kontrol ajanları kolluk kuvvetince kontrolsüz ve zalimane metotlarla kullanılmış, birçok vatandaşımız bu sebeple canını kaybetmiş, birçok vatandaş da onarılmaz sağlık sorunları yaşamıştır.

Bu gerekçelerle, demokratik bir toplumda bulunması gereken temel hak ve özgürlükleri korumak, vatandaşlara uygulanan kötü muameleyi bütüncül olarak ortadan kaldırmak, işkence ve kötü muameleyi engellemek gerekçeleri ile kimyasal gösteri kontrol ajanlarının kamu kurumları tarafından ithalatı ile kullanımının yasaklanması amacıyla bu teklifin verilmesine gerek duyulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle Kimyasal Gösteri Kontrol Ajanlarının kamu kurumları tarafından ithalatı ile kullanımı yasaklanmaktadır.

Madde 3- Bu madde yürürlük maddesidir.

Madde 4- Bu madde yürütme maddesidir.

Kimyasal Gösteri Kontrol Ajanlarının Kamu Kurumları Tarafından İthalatının ve Kullanımının Yasaklanmasına Dair Kanun Teklifi

Madde 1- Etken maddesi "*2-chlorobenzylidene malononitrile*", "*Capsicumannum*", "*o-chlorobenzyl-idenemalononitrile*" veya benzeri olan, kimyasal gösteri kontrol ajanlarının kamu kurum ve kuruluşları tarafından ithalatı ve kullanımı yasaklanmıştır. Kolluk kuvvetlerinin, emniyet birimlerinin veya diğer herhangi bir güvenlik gücünün biber gazı kullanmasına izin veren tüm yasal düzenlemeler de lağv edilmiştir.

Madde 3- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

